

คู่มือปฏิบัติงาน

กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นางลัทษมี ลุประสงค์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีและสารสนเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบงานของกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และให้สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับนี้ เป็นอย่างยิ่ง

นางลักขมี ลุประสงค์

นักวิชาการศึกษานำงานพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สารบัญ

	หน้า
คู่มือปฏิบัติงานกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลฯ	๑
๑.งานจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสาร.....	๓
๒.งานจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร.....	๕
๓.งานพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร.....	๗
๔.งานพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Network).....	๙
๕. งานส่งเสริมการศึกษาทางไกล.....	๑๑

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งกลุ่มราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ เผยแพร่ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๙๕ ง ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไว้ดังนี้

๑. งานส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล
  - ๑.๑ งานจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)
  - ๑.๒ งานส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (DLIT)
  - ๑.๓ งานส่งเสริมการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
  - ๑.๔ งานส่งเสริมการจัดการศูนย์สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
  - ๑.๕ งานพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
  - ๑.๖ งานติดตามประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
๒. งานระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
  - ๒.๑ จัดทำแผนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงาน
  - ๒.๒ งานศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบ วางแผนและดำเนินการเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคม
  - ๒.๓ งานติดตั้ง ดูแล บำรุงรักษาและพัฒนาเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคม
  - ๒.๔ งานศึกษา วิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของระบบคอมพิวเตอร์
  - ๒.๕ งานดำเนินการเกี่ยวกับระบบรักษาคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูลและการโต้ตอบข้อมูลข่าวสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผู้ใช้บริการ
  - ๒.๖ งานพัฒนาบุคลากรด้านระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบสื่อสารโทรคมนาคม

๒.๗ งานให้คำปรึกษา และนำแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ ระบบ
เครือข่ายคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคม

๒.๘ งานติดตามประเมินผลระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และ
ระบบสื่อสารโทรคมนาคม

๓. งานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา (งานยังอยู่ที่กลุ่มนโยบาย
และแผน)

๓.๑ การประสานงานและสร้างเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

๓.๒ การศึกษาวิเคราะห์ และพัฒนาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัด
การศึกษา

๓.๓ งานจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา

๓.๔ การติดตามประเมินผลระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษา

๓.๕ การพัฒนาปรับปรุงและจัดการเว็บไซต์สำนักงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์
ข้อมูลสารสนเทศ

๓.๖ การพัฒนาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ICT เข้ากับกระบวนการทำงานให้
สอดคล้องกับระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๗ การพัฒนาปรับปรุงและประยุกต์ใช้โปรแกรมประยุกต์ (Application
Software) เข้ากับกระบวนการทำงานของหน่วยงานเพื่อนำไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการ
บริหารงานและการให้บริการ

๑.งานจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสาร

๑.๑ จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหาร

แผนพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง แผนดำเนินงานตามนโยบายและที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยี โทรคมนาคม และนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๑ ขอบเขตของงาน

- ๑) การจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๒) การสนับสนุนการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๓) การนำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปสู่การปฏิบัติ

๑.๑.๒ ชั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) ศึกษาวิเคราะห์นโยบายและแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแห่งชาติและนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ สพฐ. รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

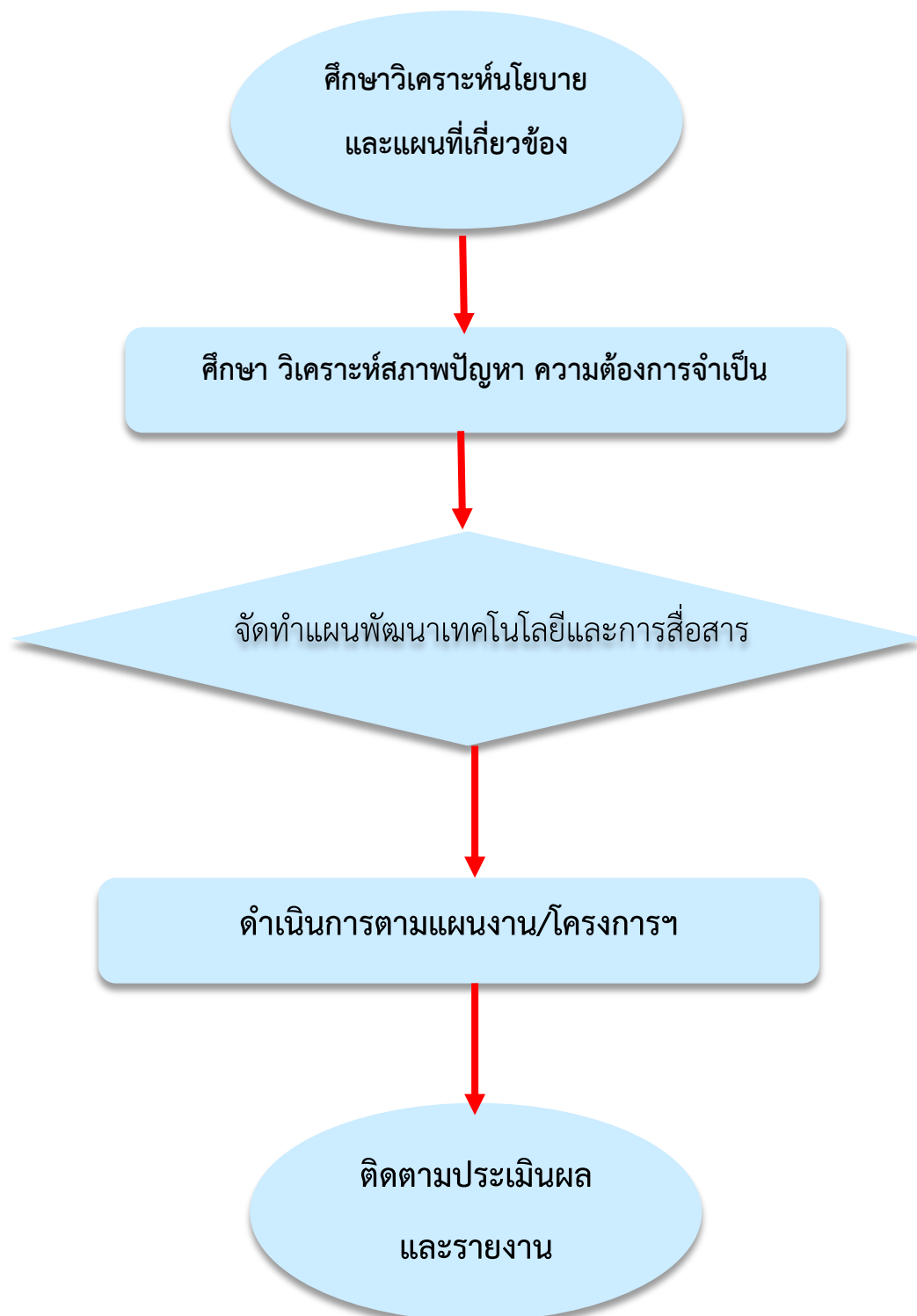
๒) ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

๓) จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารและจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔) ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕) ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและสรุปรายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Flow Chart การปฏิบัติงานจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสาร

๒.งานจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านกระบวนการประมวลผลแล้วถูกนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเรียกค้นข้อมูลได้รวดเร็ว โดยมีรูปแบบและช่องทางที่สะดวกต่อการเข้าถึงของผู้รับบริการ

๒.๑ งานระบบฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center : DMC)

๒.๑.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) ศึกษา และวิเคราะห์ เงื่อนไข วิธีการ ขั้นตอน และระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center) ในรอบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center) ทั้ง ๓ รอบ ได้แก่

- รอบภาคเรียนที่ ๑ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน)
- รอบภาคเรียนที่ ๒ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน)
- รอบภาคสิ้นปีการศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม)

๒) ประชุมชี้แจง หรือแจ้งโรงเรียนในสังกัด ทราบ เงื่อนไข วิธีการ ขั้นตอน และระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center)

๓) ดูแล ให้คำแนะนำแก่โรงเรียนในการดำเนินการบันทึกข้อมูลผ่านระบบ Data Management Center เว็บไซต์ ที่ URL: <http://portal.bopp-obec.info/obec๒๐> (/obec๒๐ ปรับเปลี่ยนตามปีการศึกษาที่จัดเก็บข้อมูล)

๔) ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนักเรียนรายบุคคลผ่านระบบ Data Management Center

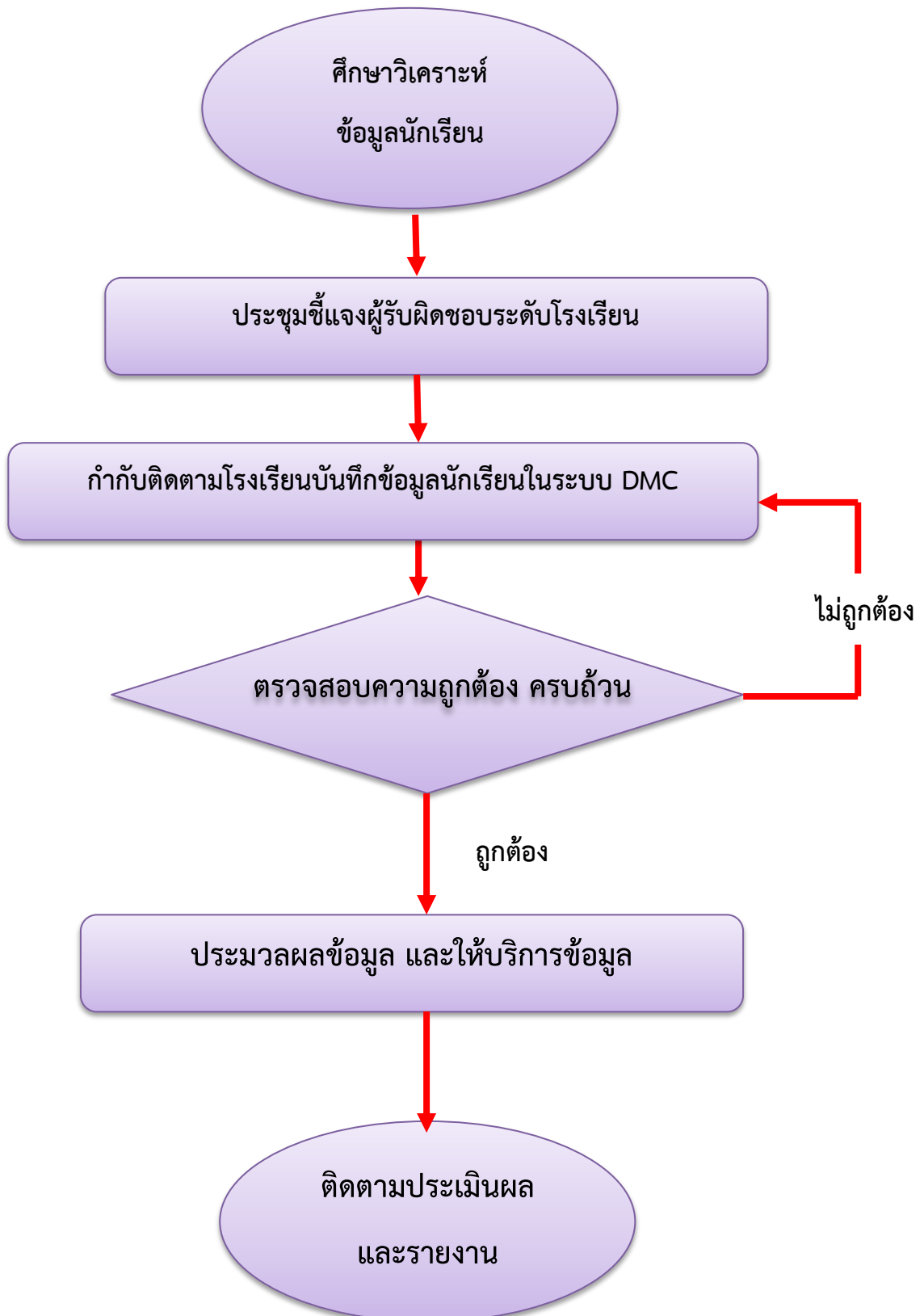
๕) ออกแบบวิธีการนำเสนอในรูปแบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์

๖) ให้บริการข้อมูลสารสนเทศตามระบบฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center)

๗) ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา ระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center)

Flow Chart การปฏิบัติงานจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร

๓.งานพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร

๓.๑ งานพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร

พัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แนวความคิด การปฏิบัติหรือสิ่งที่ยังไม่เคยมี ใ้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาตัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยี ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล และการเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๑.๑ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓

๑) เว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๓ :

<http://www.mkarea๓.go.th/>

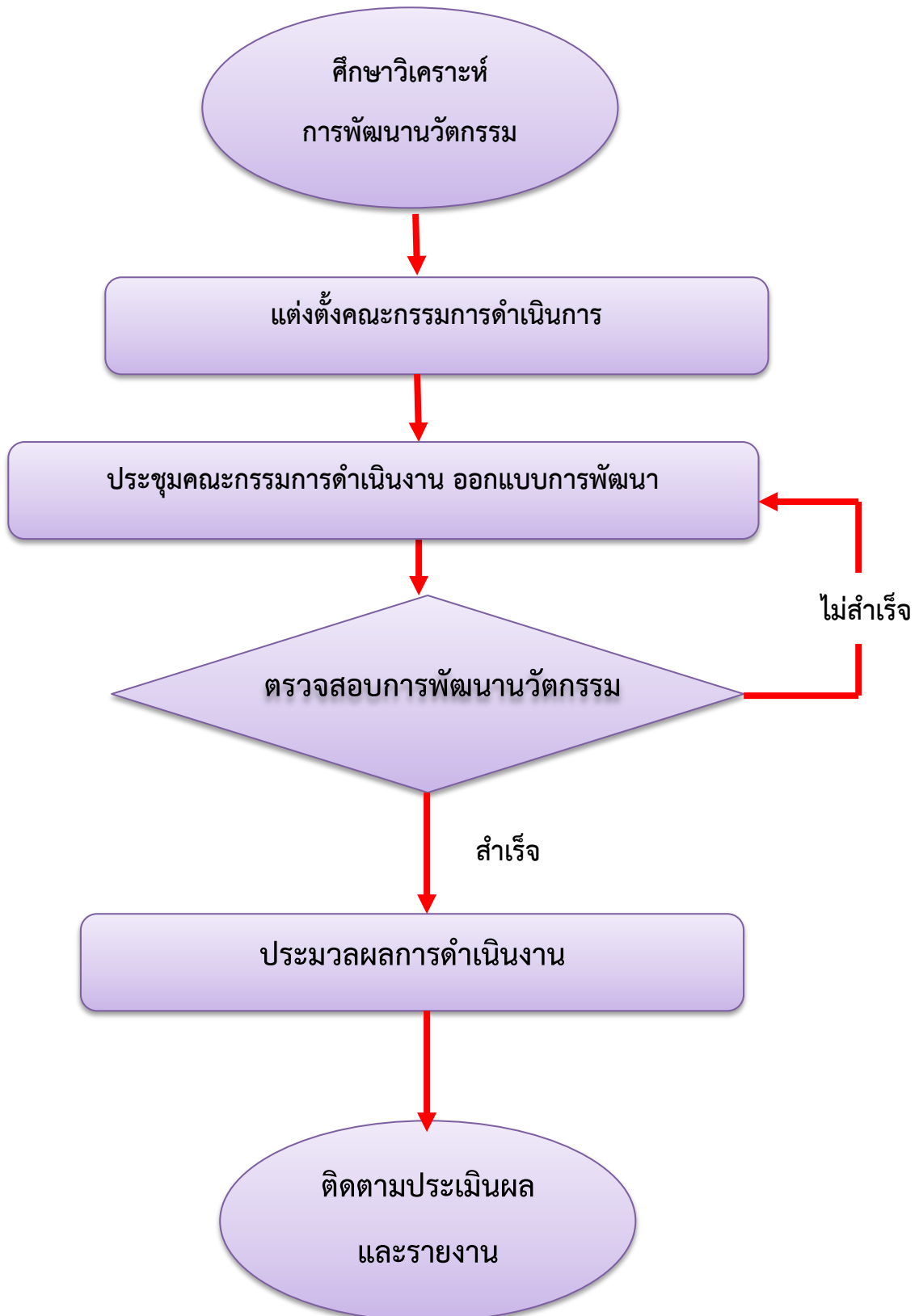
๒) ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา : Smart AREA

๓.๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๑) วิเคราะห์ความต้องการทรัพยากร/นวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร
- ๒) กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๓) พัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการ
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้และบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง
- ๕) ติดตาม ประเมินและรายงานผลการพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อการบริหาร

Flow Chart การปฏิบัติงานพัฒนานวัตกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการบริหาร

๔.งานพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Network)

๔.๑ งานพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Network)

เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันเกี่ยวกับการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีการพัฒนารูปแบบการจัดทำคู่มือการใช้งาน จัดระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง และการจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยง ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานในการบริหารจัดการศึกษา

๔.๑.๑ ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Network) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

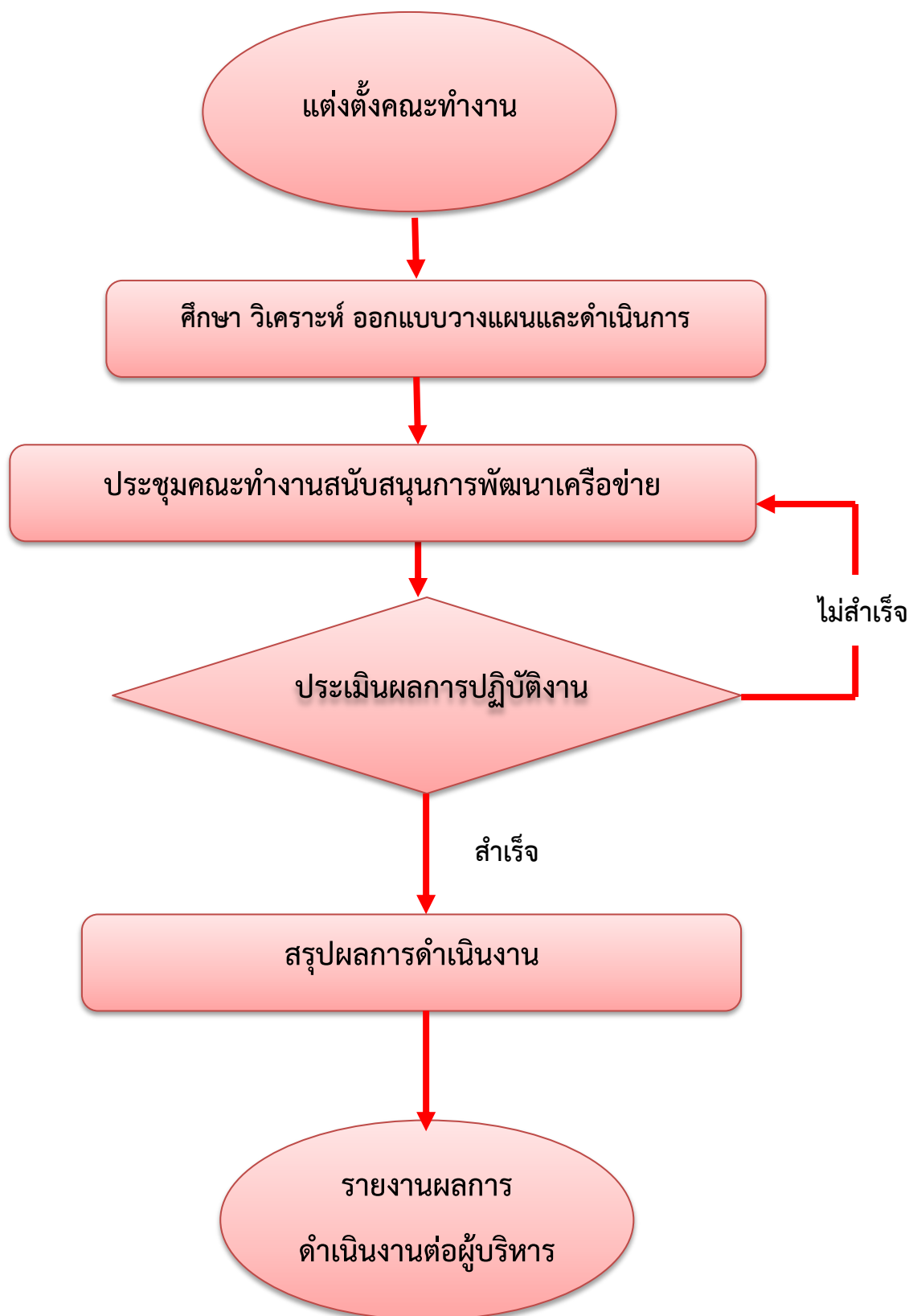
- ๑) ระบบ Server เป็นห้องที่ให้บริการเครือข่ายแก่ผู้ใช้บริการ มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่ใช้งาน ประกอบด้วย เครือข่าย MOENET และเครือข่าย UniNet
- ๒) ระบบ Log server เพื่อจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ของผู้รับบริการ
- ๓) ระบบ Authentication server เพื่อจัดเก็บข้อมูลการใช้งาน และกำหนดการแสดงตัวตนของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

๔.๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๑) ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการจัดระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๒) พัฒนารูปแบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๓) ปรับปรุง คิดตั้งระบบและจัดทำคู่มือการใช้งาน
- ๔) จัดระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีการทำงานอย่างต่อเนื่องตลอดจนมีระบบป้องกันความเสี่ยงต่อระบบเครือข่ายฯ ที่อาจจะเกิดขึ้น
- ๕) ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

Flow Chart การปฏิบัติงานเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสาร (ICT Network)

๕. งานส่งเสริมการศึกษาทางไกล

๕.๑ งานส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางไกล (Distance Learning) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้เทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนในทุกห้องเรียน แก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูสามารถจัดการเรียนรู้ในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนและครูได้เข้าถึง สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นักเรียนและครูมีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา การนำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล (Distance Learning) มายกระดับคุณภาพการศึกษา เป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television ; DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning via Information Technology ; DLIT) มาดำเนินงานโดยเร่งด่วนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษา โดยมีการจัดสภาพการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของครูอย่างครบถ้วน ทั้งกระบวนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการสร้างความรู้ จากการลงมือปฏิบัติ เนื้อหา ตลอดจนสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน อันจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาลดช่องว่างและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับ ประชาชนไทยทุกคน อันเป็นการดำเนินการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทและสนองพระราชดำริในการที่จะพัฒนาการศึกษาไทยให้เจริญก้าวหน้า

๕.๑.๑ ขอบเขตงาน

- ๑) การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning Television ; DLTV)
- ๒) การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning via Information Technology ; DLIT)

๕.๑.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ๑) ศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาทางไกล
- ๒) กำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาทางไกล
- ๓) ขับเคลื่อน สนับสนุน การจัดการศึกษาทางไกล
- ๔) ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน

Flow Chart การปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษาทางไกล

